

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาตัวชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ ฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน วิธีการดำเนินการวิจัย จำแนกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในบริบทด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านนโยบายการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และด้านระบบสุขภาพ โดยศึกษาถึงคุณลักษณะ และกรอบมโนทัศน์ของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยการศึกษาจากเอกสารวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ นำข้อมูลที่ได้ศึกษามารวบรวมวิเคราะห์สรุปเป็นภาพรวม กรอบแนวคิดของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสร้างแนวคำถามสำหรับประกอบการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ค)

ขั้นที่ 2 รวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 ท่าน ด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 1 การรวบรวมข้อมูลรอบที่ 1 มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ เพื่อรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ และตัวชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน

การรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 ท่าน ด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 1 ใช้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 นัดหมายผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 ท่าน เพื่อนำเอกสารที่ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสม จากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์แล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้ศึกษาก่อนการสัมภาษณ์ เอกสารที่นำมาให้ผู้เชี่ยวชาญ มี 2 ชุด ได้แก่ 1) คำาโครงการวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ 2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างชนิดปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

2.2 นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ สำหรับสัมภาษณ์ ตามความสะดวกของผู้เชี่ยวชาญ

2.3 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญตามวัน เวลา และสถานที่ ตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้การนัดหมายไว้ การสัมภาษณ์จะไม่ถามซ้ำ และใช้การสัมภาษณ์แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive interview) ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการถามข้อคำถามที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านใช้เวลาโดยเฉลี่ย 1 ชั่วโมง

2.4 รวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากการสัมภาษณ์ในชั้น
2.3 มาวิเคราะห์เนื้อหา โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

- 1) พิจารณาเนื้อหาที่รวบรวมไว้ และนำมาจำแนกตามแต่ละองค์ประกอบของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
- 2) กำหนดเกณฑ์การพิจารณาตัวชี้วัดเข้าในหมวดหมู่องค์ประกอบของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยเกณฑ์ที่ใช้พิจารณานั้น เป็นเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นโดยยึดความสอดคล้องกับคำนิยามองค์ประกอบที่ได้กำหนดไว้
- 3) พิจารณาตัวชี้วัดให้จำแนกตามองค์ประกอบ
- 4) วิเคราะห์สรุปเนื้อหาตัวชี้วัดเพื่อสรุปเป็นตัวชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนของแต่ละองค์ประกอบ

2.5 นำสาระเกี่ยวกับตัวชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน จำแนกตามแต่ละองค์ประกอบที่ได้จากขั้นที่ 2.4 ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสม และปรับแก้ตามคำแนะนำ

ขั้นที่ 3 รวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 ท่าน ด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 2

การเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2 มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสม (Appropriateness) และการนำไปใช้ได้จริง (Practicality) พร้อมด้วยข้อ เสนอแนะเพิ่มเติม

การรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 ท่าน ด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 2 ซึ่งรวบรวมความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 นำตัวชี้วัดที่ได้จากขั้นที่ 2 มาสร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 และนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสม และความถูกต้องชัดเจนของสำนวนภาษา

3.2 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุง และผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองตามวัน เวลา และสถานที่ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้นัดหมายไว้

แบบสอบถามรอบที่ 2 ประกอบด้วยตัวชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน จำนวน 50 ตัวชี้วัด จำแนกตามองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้าน การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม จำนวน 7 ตัวชี้วัด 2) ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ จำนวน 8 ตัวชี้วัด 3) ด้านการมีแบบแผนทางความคิด จำนวน 8 ตัวชี้วัด 4) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน จำนวน 4 ตัวชี้วัด 5) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ จำนวน 6 ตัวชี้วัด

6) ด้านเทคโนโลยีที่นำมาใช้ จำนวน 6 ตัวชี้วัด 7) ด้านบรรยากาศองค์กร จำนวน 5 ตัวชี้วัด 8) ด้านการบริหารองค์กร จำนวน 6 ตัวชี้วัด รวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความเหมาะสมของตัวชี้วัดและการนำไปใช้ ได้จริง มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) และนำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ตัวชี้วัดที่นำมาเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 มีความชัดเจนเพิ่มขึ้น (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก จ)

ขั้นที่ 4 รวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 ท่าน ด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 3

การเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 3 มีจุดมุ่งหมาย คือ

1) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้นำคำตอบของตนเอง ด้านความเหมาะสมและการนำไปใช้ได้จริงของตัวชี้วัดที่ได้ให้ความคิดเห็นไว้ ในแบบสอบถามรอบที่ 2 มาพิจารณาอีกครั้งเพื่อยืนยันความคิดเห็นเดิมหรือเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นให้สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่

2) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็น ด้านความเหมาะสม และนำไปใช้ได้จริงของตัวชี้วัดที่ได้เพิ่มเติมแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่ได้จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในแบบสอบถามรอบที่ 2

ในการรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 ท่าน ด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ทำการคัดเลือกตัวชี้วัดที่ตรงตามเกณฑ์ ดังนี้

4.1.1 ค่ามัธยฐาน (Median) ด้านความเหมาะสมและการนำไปใช้ได้จริง มีค่า 3.50 ขึ้นไป

4.1.2 ค่าความแตกต่างระหว่างค่าฐานนิยม (Mode) และค่ามัธยฐาน (Median) ของตัวชี้วัดด้านความเหมาะสมและการนำไปใช้ได้จริง มีค่าไม่เกิน 1.00

4.1.3 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของตัวชี้วัดด้านความเหมาะสมและการนำไปใช้ได้จริง มีค่าไม่เกิน 1.50

4.2 นำตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์ในข้อ 4.1 มาปรับปรุงและเพิ่มเติมข้อเสนอแนะของ ผู้เชี่ยวชาญที่วิเคราะห์ได้ในขั้น 3.3

4.3 นำตัวชี้วัดที่ได้จาก 4.2 มาสร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 และนำเสนออาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความเหมาะสมและการนำไปใช้ได้จริงความถูกต้อง

และความชัดเจนของสำนวนภาษานำมาปรับแก้ตามคำแนะนำเพื่อให้แบบสอบถามมีความเหมาะสมมากที่สุด

4.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุง และ ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองตามวัน เวลา และสถานที่ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้นัดหมายไว้

แบบสอบถามรอบที่ 3 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 52 ตัวชี้วัด จำแนกตามองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบดังนี้ 1) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมจำนวน 7 ตัวชี้วัด 2) ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้จำนวน 8 ตัวชี้วัด 3) ด้านการมีแบบแผนทางความคิดจำนวน 8 ตัวชี้วัด 4) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน จำนวน 4 ตัวชี้วัด 5) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบจำนวน 6 ตัวชี้วัด 6) ด้านเทคโนโลยีที่นำมาใช้ จำนวน 6 ตัวชี้วัด 7) ด้านบรรยากาศองค์กรจำนวน 6 ตัวชี้วัด 8) ด้านการบริหารองค์กรจำนวน 7 ตัวชี้วัด รวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านความเหมาะสมและการนำไปใช้ได้จริงของตัวชี้วัด มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (Interquartile range) และนำข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ และปรับปรุงแก้ไข (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก จ)

ขั้นที่ 5 รวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 4

การเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 4 มีจุดมุ่งหมายสำคัญ 2 ประการ คือ

- 1) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณากำหนดน้ำหนักคะแนนความสำคัญ ขององค์ประกอบของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน
- 2) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณากำหนดน้ำหนักคะแนนความสำคัญของตัวชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 4 ซึ่งรวบรวมความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

5.1 นำตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญโดยได้ปรับด้านสำนวนภาษา ความซ้ำซ้อนของตัวชี้วัด เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์มากที่สุด

5.2 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุง ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองตามวัน เวลา และสถานที่ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้นัดหมายไว้

แบบสอบถามรอบที่ 4 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 52 ตัวชี้วัดจำแนกตามองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม จำนวน 7 ตัวชี้วัด 2) ด้านการเป็นบุคคล

ที่รอบรู้ จำนวน 8 ตัวชี้วัด 3) ด้านแบบแผนทางความคิด จำนวน 8 ตัวชี้วัด 4) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ จำนวน 4 ตัวชี้วัด 5) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ จำนวน 6 ตัวชี้วัด 6) ด้านเทคโนโลยีที่นำมาใช้ จำนวน 6 ตัวชี้วัด 7) ด้านบรรยากาศองค์กร จำนวน 6 ตัวชี้วัด 8) ด้านการบริหารองค์กร จำนวน 7 ตัวชี้วัด รวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 13 ท่าน เกี่ยวกับน้ำหนักคะแนนขององค์ประกอบ และน้ำหนักความสำคัญของตัวชี้วัดในแต่ละองค์ประกอบ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีรวม ตามวิธีการดังนี้

5.2.1 วิเคราะห์น้ำหนักคะแนนขององค์ประกอบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 2) ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ 3) ด้านแบบแผนทางความคิด 4) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ 5) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ 6) ด้านเทคโนโลยีที่นำมาใช้ 7) ด้านบรรยากาศองค์กร 8) ด้านการบริหารองค์กร โดยการหาค่าร้อยละน้ำหนักคะแนนของแต่ละองค์ประกอบ

5.2.2 วิเคราะห์น้ำหนักคะแนนความสำคัญของตัวชี้วัดในแต่ละองค์ประกอบโดยการรวมน้ำหนักคะแนนของแต่ละองค์ประกอบด้วยวิธีการบวก (Additive method) ตามแนวคิดของจอห์นสโตน (Johnstone, 1981 : 74-75)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ จำแนกเป็น 3 กลุ่ม โดยจำแนกตามคุณสมบัติดังนี้

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการที่มีความรู้ และเชี่ยวชาญในเรื่องของแนวคิด และทฤษฎีองค์กรแห่งการเรียนรู้ กำหนดเกณฑ์คุณสมบัติ ดังนี้

1.1 มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป

1.2 มีประสบการณ์ทำงาน หรือเป็นคณะกรรมการของหน่วยงานเกี่ยวกับการจัดองค์กรการวางแผนนโยบายของหน่วยงาน

1.3 มีผลงานวิชาการ/หรือผลงานวิจัย/หรือเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เรื่ององค์กรแห่งการเรียนรู้ไม่น้อยกว่า 3 เรื่อง

2. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการสร้างตัวชี้วัด เป็นผู้มีความรู้ และเชี่ยวชาญในเรื่องของแนวคิด และทฤษฎีองค์กรแห่งการเรียนรู้ กำหนดเกณฑ์คุณสมบัติดังนี้

2.1 มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป

2.2 มีผลงานวิชาการ/หรือผลงานวิจัย/หรือเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างตัวชี้วัด รวมกันแล้วไม่น้อยกว่า 3 เรื่อง

3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในด้านการบริหารการพยาบาลในโรงพยาบาล ในระดับนโยบายและการวางแผนขององค์กรพยาบาล เป็นผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญในเรื่องของแนวคิดและทฤษฎีองค์กรแห่งการเรียนรู้ กำหนดเกณฑ์คุณสมบัติดังนี้

3.1 มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

3.2 มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งด้านวิชาการ

3.2.1 หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล

3.2.2 มีผลงานด้านวิชาการเกี่ยวกับการบริหารการพยาบาล

3.2.3 ปฏิบัติงานด้านวิชาการ การพยาบาลหรือเป็นผู้นิเทศงานด้านการบริหารการพยาบาล

3.3 มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหารในโรงพยาบาลไม่น้อยกว่า 5 ปี

การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญนอกจากจะคัดเลือกโดยใช้วิธีการกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้ Snowball technique หรือ Networking technique ร่วมด้วยเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญมาเรียงลำดับความถี่ และคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ตามความเหมาะสม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรวมตลอดทุกขั้นตอนของงานวิจัยนี้ประกอบด้วย เครื่องมือ 4 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างชนิดปลายเปิดโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ ลักษณะองค์ประกอบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ และตัวชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน (เป็นการรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 1)

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของตัวชี้วัด (Appropriateness) และการนำไปใช้ได้จริง (Practicality) ประกอบด้วย องค์ประกอบของ

ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 8 องค์ประกอบ และ 50 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม จำนวน 7 ตัวชี้วัด 2) ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ จำนวน 8 ตัวชี้วัด 3) ด้านการมีแบบแผนทางความคิด จำนวน 8 ตัวชี้วัด 4) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน จำนวน 4 ตัวชี้วัด 5) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ จำนวน 6 ตัวชี้วัด 6) ด้านเทคโนโลยีที่นำมาใช้ จำนวน 6 ตัวชี้วัด 7) ด้านบรรยากาศขององค์กร จำนวน 5 ตัวชี้วัด 8) ด้านการบริหารองค์กร จำนวน 6 ตัวชี้วัด ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่าแบบ Rating scale 5 ระดับ จาก 5-1 (มากที่สุด-น้อยที่สุด) พร้อมทั้งให้ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (เป็นการรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 2)

ชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของตัวชี้วัด และการนำไปใช้ได้จริง ประกอบด้วยตัวชี้วัด 52 ตัวชี้วัด จำแนกตามองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม จำนวน 7 ตัวชี้วัด 2) ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ จำนวน 8 ตัวชี้วัด 3) ด้านการมีแบบแผนทางความคิดจำนวน 8 ตัวชี้วัด 4) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันจำนวน 4 ตัวชี้วัด 5) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบจำนวน 6 ตัวชี้วัด 6) ด้านเทคโนโลยีที่นำมาใช้ จำนวน 6 ตัวชี้วัด 7) ด้านบรรยากาศขององค์กร จำนวน 6 ตัวชี้วัด 8) ด้านการบริหารองค์กร จำนวน 7 ตัวชี้วัด ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่าแบบ Rating Scale 5 ระดับ จาก 5-1 (มากที่สุด-น้อยที่สุด) ทั้งนี้ได้คำมธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่วิเคราะห์ได้จากข้อมูลระดับความเหมาะสมของตัวชี้วัดที่เป็นคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 15 ท่าน และของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านที่ได้ให้ความคิดเห็นในแบบสอบถามรอบที่ 2 ด้วย เพื่อให้ ผู้เชี่ยวชาญพิจารณายืนยันการคงไว้ซึ่งคำตอบเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบให้สอดคล้องกับ คำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (เป็นการรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 3)

ชุดที่ 4 เป็นแบบสอบถามเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณากำหนดน้ำหนักคะแนนความสำคัญขององค์ประกอบและตัวชี้วัด เพื่อนำไปคำนวณค่าตัวชี้วัดรวมสำหรับบ่งชี้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน (เป็นการรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 4)

การกำหนดน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบ กำหนดโดยใช้อัตราส่วนร้อยละ ส่วนการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวชี้วัด กำหนดจากมาตราประมาณค่าแบบ Likert scale 7 ระดับ จาก 7-1 (มากที่สุด-น้อยที่สุด)

แบบสอบถามรอบที่ 4 ประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบและตัวชี้วัด 52 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม จำนวน 7 ตัวชี้วัด 2) ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ จำนวน 8 ตัวชี้วัด 3) ด้านการมีแบบแผนทางความคิด จำนวน 8 ตัวชี้วัด 4) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน จำนวน 4 ตัวชี้วัด 5) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ จำนวน 6 ตัวชี้วัด 6) ด้านเทคโนโลยีที่นำมาใช้ จำนวน 6 ตัวชี้วัด 7) ด้านบรรยากาศองค์กร จำนวน 6 ตัวชี้วัด 8) ด้านการบริหารองค์กร จำนวน 7 ตัวชี้วัด ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่าแบบ Likert scale 7 ระดับ จาก 7-1 (มากที่สุด-น้อยที่สุด) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านที่ได้พิจารณาคำตอบ(เป็นการรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 4)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เนื่องจากความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR จะแฝงอยู่ในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล เพราะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆโดยตรง รวมทั้งยังได้ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทำการปรับแก้สำนวนภาษา และมีโอกาสตรวจสอบคำถามของตนเองอีกหลายรอบ ซึ่งหากผู้วิจัยพิจารณาเลือกผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เกณฑ์ที่เหมาะสม รวมทั้งได้จัดข้อความในแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามอย่างเป็นระบบตลอดจนทำการสัมภาษณ์ในเวลาที่เหมาะสม และใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามเพียงพอแล้ว จะทำให้ความตรงและความเที่ยงของเครื่องมือเพิ่มขึ้น (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2530) สำหรับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือทุกชุดของงานวิจัยนี้ ในการรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2 ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเนื้อหาของตัวชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน พร้อมทั้งขอคำแนะนำการปรับแก้สำนวนภาษา สำหรับการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญโดยยึดเกณฑ์คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ และในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นคนกำหนด วัน เวลา และ สถานที่นัดหมายตามที่ผู้เชี่ยวชาญสะดวก ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามรอบที่ 2 และ 3 ผู้วิจัยได้ให้ระยะเวลาตอบแบบสอบถามอย่างเพียงพอ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR เพื่อรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบ และตัวชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1 ขอนหนังสือจากคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้บังคับบัญชาของผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ให้ข้อมูล ในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 1-4

1.2 จัดส่งแบบสัมภาษณ์และคำโครงวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ ทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งนัดหมายวันสัมภาษณ์ ในวัน เวลา และสถานที่ตามที่ผู้เชี่ยวชาญสะดวก โดยขออนุญาตโทรศัพท์ติดต่อนัดหมาย

1.3 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามช่วงเวลาที่กำหนดนัดหมายไว้

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ดังนี้

รอบที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 ท่าน ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2545 ถึงวันที่ 15 มกราคม 2546

รอบที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 ท่าน ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 18 มกราคม 2546 ถึงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2546

รอบที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 13 ท่าน ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2546 ถึงวันที่ 24 มีนาคม 2546

รอบที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 13 ท่าน ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 29 มีนาคม 2546 ถึงวันที่ 20 เมษายน 2546

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 130 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการดังนี้

1. ข้อมูลที่รวบรวมได้จากผู้เชี่ยวชาญโดยการสัมภาษณ์ ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 1 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อให้ได้เป็นลักษณะขององค์กรแห่งการเรียนรู้ ของฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน และองค์ประกอบของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และลักษณะของตัวชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน

2. ข้อมูลที่รวบรวมได้จากผู้เชี่ยวชาญ ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 2 และรอบที่ 3 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยม และค่ามัธยฐานดังนี้

2.1 คำนวณค่ามัธยฐานจากสูตร (ประคอง กรรณสูตร, 2520 : 44)

$$\text{Mdn} = \frac{L_0 + I(N/2 - f_1)}{f_2}$$

Mdn = มัธยฐาน

L0 = ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐาน

N = จำนวนความถี่ทั้งหมด

I = อัตรภาคชั้น

f1 = ความถี่สะสมจากคะแนนต่ำสุดถึงคะแนนที่เป็นขีดจำกัดบนของคะแนนในชั้นก่อนชั้นที่มีมัธยฐาน

f2 = ความถี่ของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐาน

การแปลความหมายค่ามัธยฐาน

- ค่ามัธยฐาน 4.50–5.00 = ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดว่า ตัวชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของฝ่ายการพยาบาลมีความเหมาะสมและนำไปใช้ได้ในระดับมากที่สุด
- ค่ามัธยฐาน 3.50–4.49 = ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดว่า ตัวชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของฝ่ายการพยาบาลมีความเหมาะสม และนำไปใช้ได้ในระดับมาก
- ค่ามัธยฐาน 2.50–3.49 = ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดว่า ตัวชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของฝ่ายการพยาบาลมีความเหมาะสมและนำไปใช้ได้ในระดับปานกลาง
- ค่ามัธยฐาน 1.50–2.49 = ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดว่า ตัวชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของฝ่ายการพยาบาลมีความเหมาะสมและนำไปใช้ได้ในระดับน้อย
- ค่ามัธยฐาน 1.00–1.49 = ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดว่า ตัวชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของฝ่ายการพยาบาลมีความเหมาะสมและนำไปใช้ได้ในระดับน้อยที่สุด

2.2 คำนวณค่าฐานนิยมจากสูตร (ประคอง กรรณสูตร, 2520 : 45)

$$Mo = Lo + I \left[\frac{d1}{d1 + d2} \right]$$

Mo = ค่าฐานนิยม

Lo = ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นที่มีฐานนิยมตกอยู่

d1 = ผลต่างของความถี่ของชั้นที่มีฐานนิยมตกอยู่กับความถี่ของชั้นที่มีค่าน้อยกว่าซึ่งอยู่ติดกัน

d2 = ผลต่างของความถี่ของชั้นที่มีฐานนิยมตกอยู่กับความถี่ของชั้นที่มีค่ามากกว่าซึ่งอยู่ติดกัน

I = อัตรภาคชั้น

2.3 คำนวณค่าพิสัยควอไทล์จากสูตร (ประคอง กรรณสูตร, 2520 : 56)

$$IR = Q3 - Q1$$

โดยคำนวณหาค่า Q3 และ Q1 จากสูตร

$$Q_i = L + I \left[\frac{n - 1/4 - C}{f} \right]$$

Q_i = ค่าควอไทล์ของแต่ละตำแหน่ง

I = ตำแหน่งของควอไทล์ที่ต้องการ

L = ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นที่ต้องการหาควอไทล์

f = ความถี่ของชั้นควอไทล์

n = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

C = ความถี่สะสมของชั้นก่อนชั้นควอไทล์ที่ต้องการ

การแปลความหมายค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter Quatile range: IR)

IR ที่มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 1.50 หมายถึง ความคิดเห็นไม่มีความสอดคล้อง

IR ที่มีค่าน้อยกว่า 1.50 หมายถึง ความคิดเห็นมีความสอดคล้อง

ผู้วิจัยนำรายการตัวชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของฝ่ายการพยาบาล ในโรงพยาบาลชุมชน ที่ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น โดยพิจารณาข้อความที่มีค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยควอไทล์ไม่เกิน 1.50 มาสรุปเป็นตัวชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนพร้อมทั้งอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

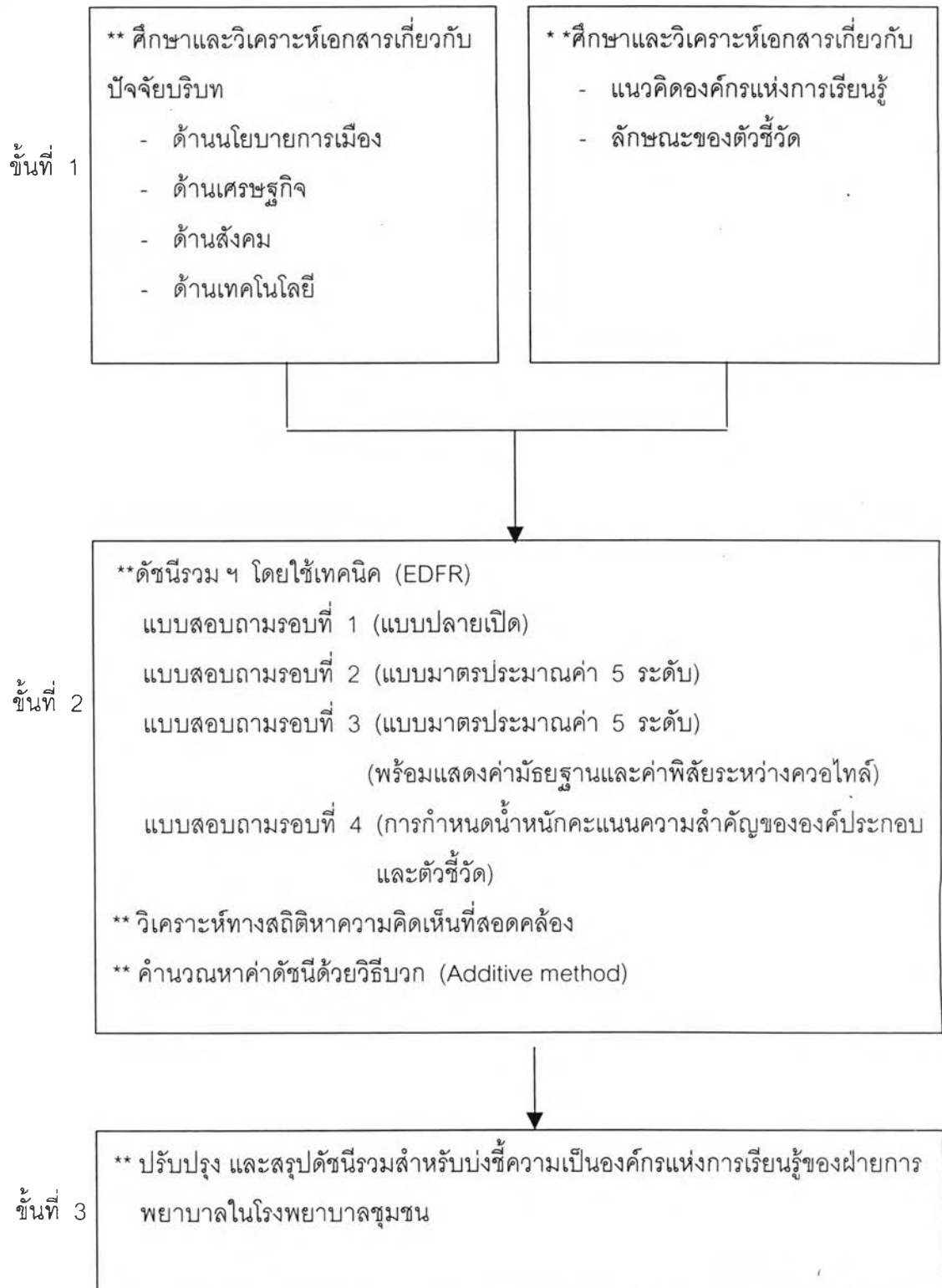
ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 มีความสอดคล้องกัน กับข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 และพบว่า ระดับฉันทามติที่ได้เปลี่ยนแปลง น้อยมาก ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถสรุปงานวิจัยได้ ซึ่ง Linstone (1975) ได้เสนอว่า ควรยุติการ ส่งแบบสอบถามรอบถัดไป

3. ข้อมูลเกี่ยวกับน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบตัวชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน ที่รวบรวมได้จากผู้เชี่ยวชาญ ในการรวบรวม

3.1 ข้อมูลในรอบที่ 4 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีรวม ตามวิธีการดังนี้ วิเคราะห์หาค่าร้อยละน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบ

3.2 วิเคราะห์น้ำหนักคะแนนความสำคัญ ของตัวชี้วัดในแต่ละองค์ประกอบ โดยการรมน้ำหนักคะแนนแต่ละองค์ประกอบด้วยวิธีการบวก (Additive method) ตามแนวคิดของ Johnstone (Johnstone, 1981 : 74 –75)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ภาพประกอบ : ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย